Lovisenberg
diakonale høgskole

Studieplan

Master i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet

Master in Nursing in Mental Health, Substance Use and Addiction

120 studiepoeng, deltid over 3 år

Kull H2026

Godkjent av: Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) 24.10.2024

Justert 27.11.2025, 13.02.2026, 20.04.2026, 03.06.2026
Sist justert 06.10.2026

Lovisenberg diakonale høgskole

Innholdsfortegnelse

Innledning **1**

Bakgrunn for etablering av studiet 1

Studiets formål 2

Avansert klinisk sykepleiekompetanse ved LDH 3

Opptakskrav **3**

Politiattest 3

Læringsutbytte 3

Masterstudiets innhold og progresjon **6**

Første semester 7

Andre semester 8

Tredje semester 9

Fjerde semester 9

Femte semester 10

Sjette semester 10

Studiets arbeids-, lærings- og undervisningsformer **10**

En utdanning med fleksibelt læringsdesign 11

Studiets læringsaktiviteter 12

Praksisstudier 14

Skikkethetsvurdering **14**

Vurderingsformer **14**

Internasjonalisering **15**

Utdanningskvalitet **16**

Pensum **16**

Emneoversikt **16**

MAPSY-100: Innføring i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet 16

MFME-100: Vitenskapsteori og forskningsmetode 19

MAPSY-200 Sykepleiefaglig observasjon, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse 21

MAPNA-100: Samsykelighet: forebygging, vurdering og behandling 24

MAPSY-300 Avansert sykepleie ved komplekse psykiske-, rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og somatisk helsesvikt 26

MAPSY-400: Helsekompetanse og veiledningsmetodikk 29

MFME-200: Prosjektplanlegging 32

MFSY-100: Organisasjon, samhandling, innovasjon og faglig lederskap 34

MFSY-500: Masteroppgave 36

Selvvalgte emner 38

MFPRA-131: Rus og avhengighet 38

MFPRA-132: Psykisk helse hos barn og unge 40

Innledning

Lovisenberg diakonale høgskole (LDH) tilbyr masterstudium i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet i henhold til § 2-6 i universitets- og høyskoleforskriften. Utdanningen bygger på forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet.

Masterstudiet tar utgangspunkt i psykisk helse, rus og avhengighet som distinkte, men også overlappende fenomener og fagområder, ofte i kombinasjon med somatiske helseutfordringer. Studiet vil i hovedsak fokusere på temaer relatert til psykiske problemer og lidelser, helseskadelig rusmiddelbruk og rusmiddelavhengighet, samt helseutfordringer hos pasientgruppen. Disse fenomenene vil belyses gjennom ulike forståelsesmodeller og på tvers av alder, kulturelle og sosioøkonomiske kontekster. Fagområdet avhengighet inkluderer mer enn kun rusmiddelavhengighet. Studenter som ønsker kompetanse på også andre typer avhengighet vil få dette gjennom det selvvalgte emnet Rus og avhengighet (MFPRA-131). Studentene skal gjennom studiet tilegne seg avansert kompetanse til å utføre sykepleie til personer med sammensatte tilstander som inkluderer psykiske lidelser, rusproblemer og rusavhengighet, samt somatiske plager og sykdom. Videre skal utdanningen bidra til at studentene utvikler kritisk vurderingsevne, kvalifisere dem til å ta faglig lederskap, veilede og undervise pasienter, pårørende og annet helsepersonell, identifisere kunnskapshull, og initiere og lede utviklingsarbeid innenfor psykisk helse, rus og avhengighet. Utdanningen vil også forberede studenten til å delta i sykepleiefaglig og tverrfaglig forskning, noe som danner grunnlag for videre arbeid med klinisk utviklingsarbeid, forskning og ph.d.-studier. Aktuelle arbeidskontekster for sykepleiere med denne utdanningen er kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenester og frivillige, private og ideelle tjenestetilbud innen psykisk helse, rus og avhengighet.

Bakgrunn for etablering av studiet

Psykiske problemer, rusmiddelproblemer og avhengighet medfører tapte leveår og redusert livskvalitet for den det gjelder, men også familien og nærmiljøet. Mennesker med psykisk helse- og rus og avhengighetslidelser har en levealder 15–20 år kortere enn resten av befolkningen[1]. Overdoser og selvmord er den mest vanlige dødsårsaken for mennesker med disse problemene. Samtidig kan overdødeligheten og redusert livskvalitet også tilskrives somatiske helseproblemer som hjerte- og karsykdommer, diabetes, kreft og infeksjoner, som alle har et stort forebyggingspotensial. WHO erklærte i 2020 at psykiske helseproblemer er den viktigste årsaken til sykdomsbyrden globalt, og kostnadene for samfunnet er betydelige.

I Norge har omtrent 70 000 innbyggere det som diagnostisk sett karakteriseres som en alvorlig psykisk lidelse. I tillegg er det estimert at 175–350 000 personer har problemer med eller er avhengige av alkohol. Det er også rundt 60 000 personer som er vedvarende brukere av forskrevne opioider, som også har høy samtidig bruk av andre

[1] https://tidsskriftet.no/2015/02/kronikk/psykisk-syke-lever-kortere

vanedannende legemidler. I tillegg er det estimert at det er omtrent 8000 personer som injiserer rusmidler. Mange med disse problemene har komplekse tilstander med samtidige plager som psykiske lidelser, rusproblemer og avhengighet og, somatisk sykdom i tillegg til dårlige sosioøkonomiske levekår, som påvirker og forsterker hverandre negativt.

Psykisk lidelse, rus og avhengighet oppstår ofte i et komplekst bilde, der genetikk, sosialt miljø, levekår, somatisk sykdom og evne til egenomsorg, påvirker og forsterker hverandre. Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033) Meld. St. 23[2] understreker viktigheten av helhetlig og sammensatt hjelp for å forbedre oppfølgingen av psykiske lidelser, rusmiddelproblematikk og somatisk uhelse. Dette inkluderer et tverrfaglig samarbeid rundt pasientgruppen og pårørende hvor sykepleiere med avansert kompetanse innen psykisk helse, rus og avhengighet har en sentral rolle[3]. Regjeringen har også bebudet en forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet som også understreker betydningen av dette fagfeltet, og som vil være relevant for studiets formål.

Studiets formål

Studiet skal utdanne sykepleiere som skal utøve avansert sykepleie for å forbedre somatisk helse, levekår, livskvalitet, og levealder for mennesker med psykiske problemer/ lidelser, rusmiddelproblemer/lidelser, og/eller rusmiddelavhengighet. I tillegg skal studentene få avansert kompetanse i differansialdiagnostisering av tilstander for å kunne oppdage somatisk helsesvikt og kunne iverksette tiltak og følge opp behandling. Dette er en del av breddekompetansen som er nødvendig for å dekke behovet til pasienter med sammensatte lidelser og komplekse behov for tjenester.

Studentene skal tilegne seg avansert kompetanse på psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og avhengighet. I tillegg skal studentene også tilegne seg avansert kompetanse på somatiske helseutfordringer hos pasientgruppen for å kunne observere, kartlegge og iverksette sykepleiefaglige tiltak hos pasientgruppen.

Studenten skal også tilegne seg kompetanse i å forebygge, observere og kartlegge helsetruende og akuttmedisinske tilstander. De skal kunne administrere og observere effekten av medikamentell behandling og bidra til å hjelpe pasienten til å mestre hverdagen sin. Utdanningen gir kompetanse i veiledning og mestring, brukermedvirkning, støtte til pårørende og nettverk, spesifikt innen psykisk helse, rus og avhengighet. Utdanningen gir også grundig kunnskap om relevant lovverk og etikk. Studentene vil også få erfaring med anvendelse av denne kunnskapen i møte med pasienter, brukere og pårørende innenfor psykisk helse, rus og avhengighet. Målet er også å forberede studentene til å ha et trygt sykepleiefaglig fundament som kan bidra til effektivt tverrfaglig samarbeid og samhandling i helsevesenet.
Studiets overordnede formål er å bidra til at helse- og omsorgstjenestene får tilgang til sykepleiere med høy kompetanse innen psykisk helse, rus og avhengighet, som også har høy kompetanse i hvordan møte og ivareta somatiske helseutfordringer i

[2] Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033)
[3] Videreutdanning for sykepleiere – Hvordan sikre at behovet for avansert breddekompetanse blir ivaretatt i fremtiden?

pasientgruppen. Dette skal bidra til at de kan være med å bidra til at pasienter og pårørendes evne til egenomsorg, livskvalitet, levekår og helse bedres, samtidig som de reduserer risikoen for somatisk sykdom og tidlig død.

Avansert klinisk sykepleiekompetanse ved LDH

LDH har utviklet en felles beskrivelse av den avanserte kliniske sykepleiekompetansen som masterkandidater utdannet ved LDH har:
https://ldh.no/studietilbud/masterstudier/avansert-klinisk-sykepleiekompetanse-ved-ldh

Opptakskrav

Opptakskravet er fullført bachelorgrad i sykepleie med krav om karaktersnitt på minst C, norsk autorisasjon som sykepleier, og minimum 2 års relevant arbeidserfaring.

For søkere som ikke har oppnådd minstekravet om karakteren C, kan det gjøres en særskilt vurdering av relevant post-bachelor utdanning som kan kompensere for minstekravet. For utfyllende regler, se forskrift om opptak ved LDH.

Politiattest

Det er krav om politiattest for å kunne delta i klinisk undervisning og praksisstudier. Studenter som ikke leverer godkjent politiattest får ikke delta i klinisk undervisning eller praksisstudier og vil miste studieretten.

Læringsutbytte

De overordnende læringsutbyttene for master i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet er utformet i henhold til kravene i kapittel 2-6 i forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet, og LDHs kandidatprofil for avansert kliniske masterutdanninger. Konkretisering av læringsutbyttene fremkommer under hvert emne i studieplanen.

Kandidaten skal etter fullført masterstudium ha oppnådd følgende overordnede læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap
Etter fullført masterstudium har kandidaten

- avansert kunnskap om nøkkelbegreper, fagspesifikke og sykepleiefaglige teorier innen psykisk helse, rus og avhengighet, og forstår hvordan disse elementene påvirker hverandre og kan tolkes gjennom forskjellige forståelsesmodeller
- avansert kunnskap om akutte, langvarige og sammensatte psykiske-, rus og avhengighetslidelser i sammenheng med somatiske helseutfordringer

- avansert kunnskap om forebygging av selvmord og overdoser hos personer med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer/ avhengighet
- inngående kunnskap om differensialdiagnostisering av tilstander for å kunne oppdage somatisk helsesvikt og kunne iverksette tiltak og følge opp behandling hos mennesker som har psykiske plager/lidelser og/eller rusproblemer/lidelser og/eller andre avhengigheter
- inngående kunnskap om medikamentell og ikke-medikamentell behandling innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om hvordan menneskerettigheter, aktuelle politiske føringer, relevant lovverk og nasjonale faglige retningslinjer gir rammer for sykepleiefaglig yrkesutøvelse
- inngående kunnskap om sentrale teorier om relasjonens betydning, kommunikasjon og samhandling i møte mennesker med psykisk helse, rusmiddel og/eller avhengighetsproblemer, deres familie og nettverk
- inngående kunnskap om samarbeid, ledelse, koordinering og organisering av spesialist- og kommunale helse- og omsorgstjenester, og offentlige, private og frivillige aktører relevant for psykisk helse, rus og avhengighetsarbeid
- inngående kunnskap om faglig ledelse, kunnskapsbasert praksis og utviklings- og innovasjonsarbeid innen psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid
- inngående kunnskap om vitenskapsteori, forskningsmetode og forskningsetikk, og avansert kunnskap om et valgt forskningstema spesielt

Ferdigheter

Etter fullført masterstudium kan kandidaten

- bruke relevante metoder for å forebygge, observere, kartlegge helsetruende og akuttmedisinske tilstander og iverksette relevante tiltak hos mennesker med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer/lidelser og rusavhengighet
- bruke relevante metoder og etisk varsomhet for å avdekke og intervenere i møte med mennesker som har opplevd vold, overgrep og traumer
- anvende relevante forskningsbaserte intervensjoner og vurderingsverktøy og tilrettelegge for nyskapende terapiformer som inkluderer kultur og kroppsorientert tilnærming med utgangspunkt i den enkeltes ressurser, behov og ønsker, for å fremme livskvalitet og øker leveår
- bruke relevant kunnskap om faglig ledelse og sikre kontinuitet og kvalitet gjennom samhandling på tvers av profesjoner, sektorer, tjenester og instanser

- analysere og forholde seg kritisk til, samt anvende aktuell kunnskap om brukerkompetanse på individ, gruppe og systemnivå i planlegging og utøvelse av sykepleie og behandling innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke relevant kunnskap om relasjonsarbeid, kommunikasjon og samhandling i møte med pasienter, brukere og pårørende i alle aldre både individuelt og i grupper innen psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke avansert kunnskap om likepersonsarbeid, helsekompetanse, helsepedagogikk og veiledning til å undervise og veilede pasienter, brukere, pårørende, kollegaer og studenter
- designe, gjennomføre og lede utviklingsprosjekter, delta i innovasjonsprosjekter og gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid

Generell kompetanse

Etter fullført masterstudium kan kandidaten

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å sikre likeverdige, trygge og virkningsfulle tjenester som bidrar til bedre levekår, økt livskvalitet og livslengde for mennesker som har utviklet eller står i fare for å utvikle psykiske lidelser, rusmiddelproblemer eller avhengighetslidelser og/eller somatiske lidelser
- analysere forskningsetiske problemstillinger, utføre og formidle selvstendig forskningsarbeid, kommunisere faglig kunnskap på flere nivåer, og demonstrere innsikt i relevant nasjonal og internasjonal forskning i forhold til egne funn
- anvende kunnskap og ferdigheter til å arbeide selvstendig med bred involvering av pasienter, brukere, pårørende og nettverk på både individ- og systemnivå, og anvende relasjons-kompetanse og profesjonelt mot for å håndtere og bearbeide krevende livserfaringer som vold, overgrep, selvmord og overdosefare hos personer med psykiske problemer/lidelser, rus problemer/lidelser og avhengighet
- analysere og kritisk vurdere aktuell forskning, identifisere eget kunnskapsbehov, og anvende denne kunnskapen i sykepleiepraksis tilpasset medisinske, psykologiske, demografiske, sosiale, miljømessige og teknologiske endringer innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- anvende en avansert, personsentrert og helhetlig tilnærming til pasientbehandling, iverksette tverrfaglig samarbeid og nettverksaktiviteter, samt veilede pasienter og pårørende innenfor psykisk helse, rus og avhengighet.
- analysere, kritisk reflektere og håndtere etiske og juridiske problemstillinger i sykepleiepraksis innen psykisk helse, rus og avhengighet, med vekt på å styrke pasienters og brukeres rett til autonomi og medvirkning

- anvende en avansert, personsentrert og helhetlig tilnærming til pasientbehandling, iverksette tverrfaglig samarbeid og nettverksaktiviteter, samt veilede pasienter og pårørende innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- analysere forskningsetiske problemstillinger, utføre og formidle selvstendig forskningsarbeid, kommunisere faglig kunnskap på flere nivåer, og demonstrere innsikt i relevant nasjonal og internasjonal forskning i forhold til egne funn

Masterstudiets innhold og progresjon

Masterstudiet har et omfang på 120 studiepoeng og er organisert som deltidsstudium med 20 studiepoeng per semester over 3 år. Forventet arbeidsomfang er 540 timer pr. semester (27 timer pr. studiepoeng) fordelt på organiserte læringsaktiviteter, selvstudier og eksamensforberedelser. Dette tilsvarer en studieinnsats på ca. 67 % pr. år.

Praksisstudier utgjør 16 uker fordelt mellom 8 uker i spesialisthelsetjenester og 8 uker i kommunale helse- og omsorgstjenester. Studieinnsatsen i veiledede praksisstudier er 40 timer pr. uke. Begge praksisstudiene vil være innen psykisk helse, rus og avhengighet. I tillegg vil det være to temabaserte praksisuker (i selvvalgt emne og MFSY-100, *Organisasjon, samhandling, innovasjon og faglig lederskap*), hvor studentene fokuserer på forhåndsbestemte eller selvvalgte problemstillinger fra praksis.

Tabell 1: Studiemodell for master i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet

Semester	Emnets kode og navn	Praksisstudier	Studie-poeng	Mulighet for utveksling
1	MAPSY-100 Innføring i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet		10	
	MFME-100* Vitenskapsteori og forskningsmetode		10	
2	MAPSY-200 Sykepleiefaglig observasjon, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse	Veiledet praksis i spesialisthelsetjenesten: 8 uker	10	x
	MAPNA-100 Samsykelighet: forebygging, vurdering og behandling		10	
3	MAPSY-300 Avansert sykepleie ved komplekse psykiske-, rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og somatisk helsesvikt	Veiledet praksis i primærhelsetjenesten: 8 uker	10	x

	MAPSY-400 Helsekompetanse og veiledningsmetodikk		10	
4	MFME-200* Prosjektplanlegging		10	
	Selvvalgte emner: MFPRA-131 Rus og avhengighet MFPRA-132 Psykisk helse hos barn og unge + relevante emner på masternivå fra LDH eller andre utdanningsinstitusjoner	(Temabasert praksis: 1 uke)	10	x
5	MFSY-100* Organisasjon, samhandling, innovasjon og faglig lederskap	Temabasert praksis: 1 uke	10	x
6	MFSY-500* Masteroppgave		30	
SUM		16 (17) uker	120	

*Fellesemner for masterstudenter ved LDH

I masterstudiet inngår det fire fellesemner som gjennomføres med de andre masterutdanningene ved LDH, der hensikten med emnene er sammenfallende. Hensikten med fellesemnene er å skape komplettering og synergier med LDHs øvrige spesialiseringer innen sykepleie. I disse emnene er det fordypning i psykisk helse, rus og avhengighet gjennom arbeid med problemstillinger, forskningslitteratur og temabasert praksis. Fellesemnene utvider student- og fagmiljøet, øker studentenes læringsutbytter på sentrale områder, og utvider deres mulighet til kritisk refleksjon over eget fagområde. I tillegg får studentene mulighet til selvvalgt fordypning både gjennom valgemner og valg av tema for prosjektoppgave og masteroppgave.

Første semester

Første semester består av emnene MAPSY-100 *Innføring i klinisk sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet* og MFME-100 *Vitenskapsteori og forskningsmetode.*

MAPSY-100 skal gi studentene innføring i sentrale begreper, teorier, perspektiver og forståelsesmodeller relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet i et livsløpsperspektiv. Det innebærer kunnskap om ulike perspektiver og forståelsesrammer for psykisk helse, rus- avhengighetslidelser og hvordan de hver for seg og/eller i kombinasjon henger sammen med somatisk helse. Verdibasert yrkesutøvelse, utvikling av egne holdninger, væremåter og kommunikasjon i møte med sårbare og utsatte personer, er sentralt. Videre gir emnet innføring i bedringsprosesser, og relasjonens betydning for utøvelse av sykepleie til pasienter med psykiske helseutfordringer og/eller avhengighet. samt kunnskap om menneskerettigheter, etikk, lovverk, politiske føringer og rammer for sykepleie innen dette fagfeltet.

MFME-100 skal gi studentene grunnlag for å se sammenhengen mellom vitenskapsteoretiske posisjoner, forskningstradisjoner og kunnskapssyn. Emnet er lagt til første semester slik at studenten allerede tidlig i studiet skal kunne kritisk analysere og anvende ulike kunnskapskilder for å arbeide kunnskapsbasert både i klinisk utøvelse og teoretisk arbeid. Emnet bidrar til at studenten har kunnskaper til å begrunne og beskrive valg av metode i eget mastergradsprosjekt. Emnet er felles for mastergradsstudenter ved LDH.

Emnene i første semester danner grunnlag for den avansert kliniske sykepleierens ansvar for å bidra til likeverdige tjenester, særlig for mennesker i sårbare situasjoner, samt utvikling av faglig integritet, profesjonell omsorg, respekt og medmenneskelighet.

Andre semester

Andre semester består av emnene MAPSY-200 *Sykepleiefaglig observasjon, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse* og MAPNA-100 *Samsykelighet: forebygging, vurdering og behandling.*

MAPSY-200 gir studentene inngående kompetanse i systematisk observasjon, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse ved psykiske lidelser, rus- og avhengighetslidelser og ved samtidige somatiske tilstander, og vektlegger også forebygging og tidlig intervensjon. Emnet skal også kvalifisere studenten til å selvstendig gjennomføre systematiske kliniske undersøkelser og opparbeide inngående kunnskap om vurdering av somatisk helsestatus hos pasienter med psykiske lidelser, rus- og/eller avhengighetsproblemer, ved bruk av simuleringstrening og praksisstudier.

MAPNA-100 skal gi studentene avansert kunnskap om årsaker, forebygging, utvikling, vurdering og behandling av psykiske lidelser, rus, avhengighet og somatiske helseutfordringer. De vanligste samsykdommene, forebygging, symptomer, vurdering av behandlingsalternativ og både medikamentell og ikkemedikamentell behandling vektlegges. I tillegg skal emnet gi avansert kunnskap om og forståelse for, sammenhengen med og betydningen av, somatisk helsesvikt innen psykisk helse, rus og avhengighet, herunder avansert kompetanse om forebygging av selvmord og overdose.

Det undervises parallelt i de to emnene og åtte ukers praksisstudier henter læringsutbytter fra begge emnene. Praksisstudier skal foregå i spesialisthelsetjenesten, der involvering av relevante tjenester og tilbud til pasientene, samt samhandling og sammenhengen med kommunale helse- og omsorgstjenester inngår. Etter fullføring av emnene kan studenten klinisk vurdere, beslutte og handle, og ta ansvar for pasientsikkerhet, sykepleietiltak og resultatvurdering av helsehjelpen.

Tredje semester

Tredje semester består av emnene MAPSY-300 *Avansert sykepleie ved komplekse psykiske-, rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og somatisk helsesvikt* og MAPSY-400 *Helsekompetanse og veiledningsmetodikk.*

MAPSY-300 gir en fordypning i utøvelsen av sykepleie til pasienter med akutte og langvarige plager/lidelser relatert til psykisk helse, rus og avhengighet og somatiske sykdommer under komplekse levekår og livssituasjoner. Emnet fokuserer på relasjonskompetanse og familieperspektivet og pårørendes rolle. Den selvstendige rollen som avansert klinisk sykepleier videreutvikles, herunder kompetanse til å etablere og lede tverrfaglige team. I emnet får studentene en inngående kunnskap om symptomlindring og palliativ omsorg ved livsforkortende sykdom, samt kunnskap om brukermedvirkning, og barn som pårørende. I tillegg skal studentene lære å videreutvikle og anvende kunnskap om faktorer som påvirker helhetlige og koordinerte pasientforløp.

MAPSY-400 gir studentene kunnskap om og ferdigheter i helsepedagogikk og helsekompetanse, inklusive kartlegging og aktivering av helseressurser i arbeid innen psykisk helse, rus og avhengighet. Emnet skal gi kompetanse i å formidle kunnskap øvelse i veilednings- og undervisningsstrategier til pasienter, pårørende og brukere. Det inkluderer avansert kompetanse i mestringsstøttende tiltak, veiledning og formidling av kunnskapsbasert informasjon på en pedagogisk måte til pasienter, pårørende, sykepleiere og annet helsepersonell.

Det undervises parallelt i de to emnene og åtte ukers praksisstudier henter læringsutbytter fra begge emnene. Praksisstudier gjennomføres i kommunale helse og omsorgstjenester og rettes mot mennesker med langvarige og alvorlige psykiske, rus- og avhengighetslidelser. Samhandling internt i kommunen og samarbeid med spesialisthelsetjenesten inngår. Etter fullføring av emnene kan studenten ta ansvar for å gi avansert klinisk sykepleie til pasienter i alle aldre og deres pårørende med spesielt fokus på helsefremming, forebygging, behandling og lindring.

Fjerde semester

Fjerde semester består av MFME-200 *Prosjektplanlegging* og ett selvvalgt emne der studenten har mulighet til å fordype seg.

I MFME-200 skal studenten tilegne seg kompetanse i hvordan en prosjektplan utformes, samt hvordan fag- og forskningsprosjekter utvikles, planlegges og gjennomføres. Emnet er felles for mastergradsstudenter ved LDH.

Studentene kan velge mellom MFPRA-131 *Rus og avhengighet* og MFPRA-132 *Psykisk helse hos barn og unge*, som begge er utviklet spesielt for dette masterstudiet. Alternativt kan studentene velge et annet relevant selvvalgt emne på masternivå ved LDH, eller ved en annen utdanningsinstitusjon i Norge eller utlandet.

Fjerde semester skal gi studenten avansert kompetanse i å identifisere kunnskapshull, initiere og planlegge utviklingsprosjekter, samt gi inngående kunnskap i selvvalgt fordypningsområde innen spesialiteten.

Femte semester

Femte semester består av emnet MFSY-100 *Organisasjon, samhandling, innovasjon og faglig lederskap* og MFSY-500 *Masteroppgave*.

Emnet MFSY-100 setter fokus helsepolitiske føringer og rammebetingelser, faglig lederskap, helsepolitiske føringer og rammebetingelser, samt samarbeid og samhandling på tvers av profesjoner og tjenestenivåer relevant for arbeid innen psykisk helse, rus og avhengighet. Emnet skal bidra til at studenten ser sammenhengen mellom organisering av arbeid, tverrprofesjonell samhandling, arbeidsmiljø, kvalitet og utvikling av tjenestene som tilbys pasienter innen psykisk helse, rus og avhengighet, og deres pårørende gjennom et behandlingsforløp. Studentene skal bevisstgjøres på nåværende og fremtidige funksjoner, videreutvikling og implementering av endringer i disse med fokus innen fagområdene psykisk helse, rus og avhengighet. Emnet er felles for mastergradsstudenter ved LDH.

I MFSY-500 får studenten erfaring med å gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid relatert til fagfeltet psykisk helse, rus og avhengighet.

Femte semester skal gi studentene avansert kompetanse til å ta faglig lederskap, koordinere og lede pasientforløp, samhandling på tvers av profesjoner, sektorer, tjenester og instanser og initiere og drive tjenesteutvikling og bidra i innovasjon.

Sjette semester

Sjette semester består av videreføring og avslutning av emnet MFSY-500 Masteroppgave. Sjette semester og fullført masteroppgave tilfører den avansert kliniske sykepleieren nødvendig kompetanse i å initiere og lede sykepleiefaglig og tverrfaglig forskning, og utvikle relevant forskningsbasert kunnskap på fagområdet.

Studiets arbeids-, lærings- og undervisningsformer

I et fleksibelt læringsdesign har studentene et større ansvar for egen læring. Det legges til rette for ulike læringsformer og muligheter for refleksjoner sammen med medstudenter og/eller lærere.

For å underbygge og sikre utviklingen av avansert klinisk kompetanse i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet og oppnå masterstudiets overordnede læringsutbytter benyttes ulike arbeids-, lærings- og vurderingsformer gjennom studieløpet. I studiet legges det vekt på aktiv læring med varierte læringsaktiviteter og undervisningsformer som forankres i et læringssyn der læring skjer både individuelt og i samhandling med andre. Videre er de forankret i et læringssyn som bygger på at læring skjer når studentene utfører relevante læringsaktiviteter og

reflekterer over det de gjør. I utdanningen vektlegges et sosiokulturelt læringssyn, der gruppeaktiviteter og teamarbeid er sentralt for studentenes læringsprosess.

I læringsaktivitetene vektlegges studentmedvirkning og metoder som skal stimulere studentene til aktivt å søke og vurdere kunnskap, og utvikle en kritisk analytisk og reflekterende holdning. Studentene utfordres til å reflektere over egne verdier, holdninger, erfaringer og kunnskaper for å utvikle evnen til å løse oppgaver og kritisk vurdere og analysere problemstillingene de står overfor i møte med akutt og/eller kritisk syke pasienter i alle aldre og deres pårørende. I tillegg utfordres studentene til å arbeide med å integrere praksisrefleksjoner, vitenskapelige arbeidsmetoder, forskningsresultater og teori i de ulike læringsaktivitetene slik at de blir i stand til å utøve kunnskapsbasert praksis på et avansert nivå. Studentene vil gjennom hele studiet hente problemstillinger fra praksis til teoretisk refleksjon og analyse. De vil også gjennom en stigende kompleksitet få erfaring med akademisk analyse og skriving.

En utdanning med fleksibelt læringsdesign

For å møte samfunnets økende behov for livslang læring og fleksible utdanningstilbud tilbys masterstudiet som en deltidsutdanning med et fleksibelt læringsdesign. Fleksible utdanningsdesign er av Kunnskapsdepartementet forklart som et «tilbud med flere alternativer for hvordan læringsaktivitetene gjennomføres, bl.a. når det gjelder tid, sted, omfang og progresjon. Tilbudene kan både være nett og stedbaserte.»[4] Et fleksibelt læringsdesign betyr at utdanningen skal gi ulike muligheter for å tilegne seg den nødvendige kompetansen, og at mest mulig av lærings- og vurderingsaktiviteter skal kunne foregå digitalt eller lokalt. Dette betyr at studenter i større grad har mulighet til å bo hjemme og ta deler av studiet der de bor.

Progresjonen i studiet er fastlagt, og de ulike emnene bygger på hverandre. Arbeidskrav og praksisstudier er obligatoriske. Innenfor hvert emne vil det være rom for fleksibilitet knyttet til når og hvordan en del av læringsaktivitetene gjennomføres. Det tilstrebes å tilby varierte læringsaktiviteter og undervisningsformer gjennom hele studiet. Aktivitetene vil hovedsakelig tilbys via høyskolens læringsplattform i kombinasjon med samlinger på campus. Simuleringstrening vil foregå på campus og lokalt der studenten er når det er egnet. Praksisstudier vil foregå både nær campus og lokalt der studentene er. For å bygge et godt læringsmiljø i studentgruppa vil en del læringsaktiviteter bli organisert som gruppeaktiviteter for at studentene skal oppleve et læringsfelleskap som skaper motivasjon og progresjon. Ferdigheter og erfaringer med bruk av ulike digitale verktøy vil styrke studentens forberedelse til å møte et arbeidsliv med behov for digital kompetanse på ansatt- og ledernivå.

[4] Kunnskapsdepartementet, Strategi; Desentralisert og fleksibel utdanning ved fagskoler, høyskoler og universiteter

Studiets læringsaktiviteter

Gjennom studiet vil læringsaktiviteter foregå på flere arenaer som fører til læring på ulike måter:

- Samlinger digitalt og på campus
- Læringsaktiviteter i høyskolens digitale læringsplattform
- Simuleringstrening på campus og/eller lokalt
- I praksisfeltet

På disse arenaene jobbes det med ulike læringsaktiviteter som knytter kunnskaper og ferdigheter fra kliniske og teoretiske emner sammen for å oppnå emnenes læringsutbytter. Gjennom varierte læringsaktiviteter som forutsetter aktiv deltakelse vil studentene ta aktivt del i egen læringsprosess, få øvelse i å uttrykke seg faglig både alene og i samarbeid med andre studenter. Arbeid med praksisnære oppgaver vil gi støtte til dybdelæring og god fagforståelse som er viktig i dannelsesprosessen.

Forelesninger (digitalt og på campus) har til hensikt å legge grunnlag for studentenes videre læring, forståelse og progresjon, og legge til rette for interaksjoner og felles læringsaktiviteter i sanntid.

- *Introduksjonsforelesninger* skal introdusere studentene til et nytt emne og presentere og definere sentrale begreper og fenomener innen fagområdet, og sammenfatte og oppsummere emnets læringsutbytter og vise sammenheng mellom emner.
- *Ressursforelesninger* skal gi studentene utdypet kjennskap til sentrale begreper, fenomener, teorier og perspektiver innen fagområdet, samt formidle ny og oppdatert kunnskap.

Arbeid i studiegrupper/læringsfelleskap legger til rette for bearbeiding og utdyping av teoretisk kunnskap, samt å dele erfarings- og pasientkunnskap i et fellesskap. Studentene arbeider sammen og gjennomfører ulike læringsaktiviteter. Hensikten er å understøtte studentenes innlæring og kunnskapsforståelse. Studentene utfordrer hverandres faglige perspektiver og kunnskaper gjennom refleksjon, argumentasjon og samarbeid. Læringsformen styrker teamarbeid og samarbeidskompetanse, og gir trening i å formulere og begrunne faglig argumentasjon. Arbeid i grupper vil skje både på campus og digitalt.

Seminar er en metode som har til hensikt å bidra til å utvikle studentenes selvstendighet, kritiske tenkning og faglige argumentasjon. Seminaret skal gi effektiv læring, og er et møteforum der faglige diskusjoner og argumentasjon prøves i et trygt læringsfellesskap. Seminaret kjennetegnes ved stor interaktivitet mellom studenter og mellom studenter og underviser. Seminaret kan inneholde øvelser, problem- og oppgaveløsning, debatt, diskusjoner og kortere presentasjoner eller undervisning der studentene er i hovedrollen.

Læringssti er en digital organisering av lærings- og undervisningsaktiviteter som

legger til rette for aktiv læring og står i en velbegrunnet sammenheng med læringsutbytter og vurderingsform. Studentene kan arbeide med en rekke læringsaktiviteter i læringsplattformen. Ved å lese en fagtekst, se en undervisningsvideo eller lytte til en podkast vil studentene tilegne seg kunnskaper. Videre vil de bruke denne kunnskapen til å jobbe med lærestoffet ved å løse interaktive quizer, øvelser eller oppgaver, der de blir utfordret til videre utforsking og refleksjon. Målet er at studentene skal ta aktiv stilling til og vurdere innholdet i læringsstien gjennom ulike aktiviteter. Læringsstien skal hjelpe studentene til forståelse og refleksjon over faglige sammenhenger relatert til teori og praksis, der det er en tydelig samstemthet mellom undervisning, læringsaktiviteter og vurdering.

Arbeidskrav innebærer ulike obligatoriske læringsaktiviteter som gjennomføres i grupper eller individuelt. Arbeidskrav kan være veiledet praksisstudier, simuleringstrening, skriftlige oppgaver, muntlige fremlegg eller ulike digitale læringsaktiviteter. Et arbeidskrav vurderes til godkjent/ikke godkjent, og for å kunne framstille seg til eksamen må arbeidskrav i et emne være godkjent. Arbeidskravene er beskrevet i læringsplanen for hvert emne.

Veiledning benyttes både i teoretiske emner og i praksisstudiene, og tilbys individuelt eller i gruppe, og kan gis skriftlig eller muntlig, på LDH eller digitalt. Veiledningen foregår også på et metanivå, for å fremme studentens innsikt i egen kompetanse og læringsstrategi. Erfaringsdeling i grupper og medstudentrespons er en del av gruppeveiledningen. Studenter som er reflekterte rundt eget kompetansebehov og egen læringsstrategi har bedre forutsetninger til å være partnere i undervisningen, og bli kandidater som tar ansvar for egen livslang læring. Det vil etableres digitale læringsrom med mulighet for veiledning fra lærere til faste tidspunkt.

Ferdighetstrening og simulering er pedagogiske metoder som benyttes for å oppøve kunnskaper og ferdigheter knyttet til kliniske vurderinger og argumentasjon, psykomotoriske ferdigheter, kritisk tenking og problemløsning. Ferdighetstrening og simulering har som mål å bidra til å utvikle og trene på ferdigheter som er sentrale for å mestre rollen som avansert klinisk sykepleier. Studentene kan trene på systematisk kartlegging av pasientens tegn og symptomer, vurdering av pasientens helsestatus, samt gjennomføring av behandling for å forstå nødvendige beslutninger og tiltak i et pasientforløp.
Ferdighetstrening kan innebære øving på tekniske og manuelle ferdigheter, ferdigheter i undersøkelses- og vurderingsmetodikk eller kommunikasjon.

Simulering blir benyttet for å skape realistiske situasjoner og har til hensikt å videreutvikle kunnskaper, ferdigheter og kritisk tekning. I simuleringsaktiviteter søker man å fasilitere læring for å styrke studentenes forståelse av sammenheng mellom teoretisk og praktisk kunnskap, og å overføre kunnskap til handling. Refleksjon over erfaringer står sentralt i denne pedagogiske metoden. Studenten får trene på å anvende avanserte kunnskaper og ferdigheter til komplekse beslutninger, prioriteringer av tiltak, gjennomføring av bestemte prosedyrer og samhandling både med pasient, pårørende og kollegaer.

Selvstudier er læringsaktiviteter der studentene arbeider med å integrere teoretisk kunnskap og erfaringsbasert kunnskap og å fordype seg i studiets kunnskapsgrunnlag. Det legges opp til at selvstudium skal foregå parallelt med andre læringsformer.

Praksisstudier

Studiets fleksible læringsdesign legger til rette for muligheter for å gjennomføre praksisstudier lokalt i nærheten av der studentene bor. I tillegg har LDH avtaler med praksissteder rundt campus.

Praksisstudier er en sentral læringsmetode i flere av emnene i studiet. Praksisstudier gjennomføres som veiledet praksis der studenten blir veiledet og vurdert, eller som temabaserte praksisstudier der studenten studerer bestemte fenomen/tema i det kliniske felt. Praksisstudier vil bidra til integrering av teori og praksis, og utvikle studentenes kompetanse i helhetsvurderinger gjennom å observere, kartlegge, analysere og håndtere komplekse kliniske situasjoner. Utvikling av forståelse for og samhandling med brukere, samt erfaring med å veilede pasienter, pårørende, brukere og helsepersonell og utøve teamsamarbeid og faglig lederskap inngår i praksisstudiene.

Praksisstudiene skal også bidra til utvikling av studentenes kritiske vurderingsevne, og danne grunnlag for utvikling av praksis. Gjennom praksisstudiene vil det foregå muntlig og skriftlig refleksjon i grupper. Denne typen læringsaktiviteter benyttes for at studentene aktivt skal integrere forskningsbasert litteratur for å belyse kliniske, etiske og organisatoriske problemstillinger og perspektiver til praksiserfaringer for å oppnå sine læringsutbytter, og forberede seg i rollen som avansert klinisk sykepleier. Det vil også foregå simuleringstrening før, under og etter praksis.

Praksisstudier vil også være en sentral læringsmetode til å forstå faktorer som påvirker helsetjenestetilbudet og hvordan skape innovasjon. Det legges opp til at studentene skal bruke observasjoner og spørsmålstillinger fra ulike kliniske situasjoner til å søke og utvikle ny kunnskap. Deltakelse i refleksjonsgrupper sikrer aktiv deltagelse, og bidrar til at studentene får erfaring med ledelse og faglig argumentasjon. Konkretisering av rammer og innhold i veiledede praksisperioder vil fremgå av egne planer som følger læringsplanen for emnene.

Skikkethetsvurdering

Høyskolen skal gjennom hele studiet gjøre en vurdering av om den enkelte student er skikket for yrket i henhold til universitets- og høyskoleloven og universitets- og høyskoleforskriften. Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse. Dersom det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal høyskolen igangsette sak om særskilt skikkethetsvurdering.

Vurderingsformer

I studiet benyttes ulike vurderingsformer for å vurdere ulik type kompetanse. Et overordnet mål er at det skal være en klar sammenheng mellom vurderingsformer, læringsinnhold, læringsaktiviteter og undervisningsformer gjennom emnene, men

også gjennom studiet som helhet. For å kunne framstille seg til eksamen vil det være et krav om å ha gjennomført arbeidskravene i de ulike emnene. Beskrivelse av disse finnes i emnenes læringsplaner. Det er valgfrihet i noen emner i forhold til tid til eksamensarbeid og sted for gjennomføring av eksamen.

Skoleeksamen er valgt i emner der konkret og detaljert kunnskap er avgjørende for pasientsikkerhet og kvalitet, og vitenskapsteoretiske emner for å vurdere detaljert og sammensatt kunnskap av avgjørende verdi for yrkesutøvelsen. Skriftlig hjemmeeksamen brukes for å utvikle og vurdere evnen til bruk av kunnskap, refleksjon og analytisk kompetanse. Her blir studentene utfordret både til selvstendig arbeid eller til å utarbeide en besvarelse i gruppe med andre studenter.

Vurderingsformene underbygger også det sosiokulturelle læringssynet ved at flere av eksamenene foregår i gruppe. Studentens argumentasjons- og formidlingsevne blir utviklet og vurdert både ved skriftlige og muntlige eksamensformer. Klinisk kompetanse vurderes i veiledede praksisstudier. Masteroppgaven vurderer studentens evne til å gjennomføre en avgrenset vitenskapelig studie, evne til kritisk og analytisk refleksjon, og i formidling av faglige resonnement.

Vurderingsuttrykk som blir benyttet er enten gradert karakter A-F, eller Bestått/Ikke bestått. Eksamener gjennomføres i henhold til forskrift om studier og eksamen ved LDH.

Internasjonalisering

Økt globalisering, arbeidsmarkeder og arbeidsliv har bidratt til at et viktig mål for spesialsykepleiere er global forståelse samt kompetanse til å arbeide profesjonelt i et flerkulturelt helsevesen. Avanserte kliniske sykepleiere innen psykisk helse, rus og avhengighet skal bidra til fagutvikling og kunnskapsbasert kompetanseutvikling ved å innhente og dele kunnskap med internasjonale fagfeller. Internasjonalt samarbeid inkluderer også publisering.

Masterstudiet har i ulike emner søkelys på flerkulturell forståelse, solidaritet med mennesker som har dårlige livsvilkår, FNs bærekrafts mål og sentrale internasjonale verdispørsmål om helse.

LDH samarbeider med høyskoler og universiteter i og utenfor Europa og er medlem av internasjonale nettverk som gir gode muligheter for studentmobilitet. Alle studenter kan søke om å gjennomføre deler av utdanningen ved internasjonale institusjoner som LDH har samarbeidskontrakt med. Alle mobilitetsopphold godkjennes som en del av mastergraden ved LDH. En forutsetning for mobilitetsopphold er at alle eksamener/praksis er bestått før søknadsfrister. Se mer informasjon på hjemmesiden: https://ldh.no/internasjonalisering.

Masterstudiet tilbyr ulike former for internasjonalisering. For eksempel kan forelesninger og deler av emner tilbys på engelsk, eller det kan benyttes internasjonale gjesteforelesere og forskningslitteratur. Virtuell mobilitet der studentene har et fellesemne/deler av et emne eller jobber med ulike arbeidskrav sammen med studenter fra internasjonale samarbeidsinstitusjoner vil forekomme.

Utdanningskvalitet

Høyskolen arbeider kontinuerlig for å sikre og utvikle utdanningskvaliteten. Kvalitetsarbeidet bygger på deling og deltakelse, der åpen informasjonsflyt og aktiv medvirkning fra studenter og ansatte gir grunnlag for løpende forbedring. Studentenes erfaringer er en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsutvikling. Studentmedvirkning ivaretas gjennom studentdemokratiet, klassens time, tillitsvalgte og representasjon i råd og utvalg. Alle emner og studieprogram evalueres jevnlig i tråd med LDHs kvalitetssystem. Kvaliteten i praksisstudiene styrkes gjennom faste samarbeidsfora med praksisfeltet og systematisk utvikling av praksisveilederes kompetanse, blant annet gjennom et formalisert veiledningsprogram.

Pensum

Pensum vil bestå av både obligatorisk og anbefalt litteratur, inkludert selvvalgt litteratur som benyttes i masteroppgaven. Litteraturlister utarbeides til hvert enkeltemne og revideres årlig.

Emneoversikt

Emneoversikten skal gi en beskrivelse av hvert emne, forventet læringsutbytte, innhold, arbeids- og undervisningsformer samt vurderingsformer.

For hvert emne utvikles en læringsplan som vil gi utfyllende beskrivelse av innhold, læringsaktiviteter, arbeidskrav, pensum og eksamen med vurderingskriterier. Læringsplanen vil foreligge i forkant av hvert semester emnet gjennomføres i.

MAPSY-100: Innføring i sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet

Engelsk emnenavn: Introduction to nursing in mental health, substance abuse, and addiction
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 1
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Ingen

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er å gi innføring i sentrale begreper, teorier, perspektiver og forståelsesmodeller relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet. Studentene vil få innføring i sammenhengene mellom de tre fagområdene, og hvordan de hver for seg og/eller i kombinasjon henger sammen med somatisk helse. Emnet gir også en innføring i bedringsprosesser, og relasjonens betydning for utøvelse av sykepleie til pasienter med psykisk helseproblemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet. Verdibasert yrkesutøvelse, utvikling av egne holdninger, væremåter og

kommunikasjon i møte med sårbare og utsatte personer er sentralt i emnet. Det legges også vekt på å utvikle forståelse for og kunnskap om menneskerettigheter, etikk, relevant lovverk, og nasjonale retningslinjer som former og setter rammer for sykepleie innen dette fagfeltet.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om sentrale begreper, teorier og perspektiver og forståelsesmodeller innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- avansert kunnskap om hvordan rus og rusmiddelavhengighet hver for seg og gjensidig interagerer med psykiske helse
- inngående kunnskap om grunnleggende behov og livsprosesser i et livsløpsperspektiv med spesiell vekt på hvordan disse påvirkes av (og interagerer) med psykiske problemer/lidelser, rus og rusmiddelavhengighet
- inngående kunnskap om risikoen for somatisk sykdom ved psykiske problemer/lidelser, rus og avhengighet
- bred kunnskap om bedringsprosesser og hvordan kropp og kultur gjensidig påvirker muligheter for bedringsprosesser
- avansert kunnskap om etikk, sentrale verdier og etiske problemstillinger som er relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet. Dette inkluderer avansert forståelse av teorier og metoder for å identifisere og håndtere etiske problemstillinger i praksis innen disse fagområdene innen disse fagområdene
- inngående kunnskap om hvordan aktuelle politiske føringer, relevant lovverk, organisering av tjenestene og nasjonale retningslinjer legger premisser for arbeidsfeltet og gir rammer for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om nasjonale og internasjonale retningslinjer og anbefalinger på psykisk helse- og rusfeltet, inklusive menneskerettigheter og sykepleierens forpliktelser innen fagfeltene psykisk helse, rus og avhengighet
- avansert kunnskap om likeverd, inkludering og ikke-diskriminering slik at sykepleieren innen psykisk helse, rus og avhengighet bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
- inngående kunnskap om menneskerettslige problemstillinger og hovedlinjer i norsk politikk og lovgiving som påvirker rettighetene og behandlingen av pasienter innen psykisk helse, rus og avhengighet i Norge
- inngående kunnskap om hvordan forståelsen av psykisk helse rus og avhengighet og sykepleierens rolle har endret seg gjennom historien

- avansert kunnskap om faglige problemstillinger innen psykisk helse, rus, avhengighet med utgangspunkt i fagområdenes historie, tradisjon, egenart og plass i samfunnet
- inngående kunnskap om sentrale teorier knyttet til relasjon, kommunikasjon og samhandling relevant for fagområdene psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om relasjonens betydning i møte med mennesker med psykisk helse-, rusmiddel og/ eller avhengighetsproblemer, deres familie og nettverk
- Inngående kunnskap om sentrale teorier knyttet til relasjon, kommunikasjon og samhandling relevant for fagområdene psykisk helse, rus og avhengighet

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- analysere og forholde seg kritisk til hvordan egne holdninger, verdier og væremåter kan innvirke på utøvelse av sykepleie til den det gjelder, deres familie og nettverk og samarbeidsparter
- analysere faglige problemstillinger innen fagområdet med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjon, egenart og plass i samfunnet
- analysere og reflektere over etiske problemstillinger, herunder vurderinger knyttet til samtykkekompetanse, beslutningskompetanse, bruk av tvang innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- analysere og reflektere over juridiske problemstillinger, herunder menneskerettigheter for å sikre rettigheter og likeverdige tjenester til mennesker med psykisk helse-, rus og avhengighetsproblemer og deres pårørende

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- analysere og reflektere kritisk over sykepleierens arbeid med psykisk helse, rus og avhengighet i et historisk og etisk perspektiv
- analysere og reflektere kritisk over etiske og juridiske problemstillinger knyttet spesifikt til fagområdene psykisk helse, rus og avhengighet
- anvende sin kunnskap og formidle hvordan psykisk helse, rus og avhengighet henger sammen og kan interagere med somatisk helse
- reflektere over betydningen av relasjonskompetanse i møte med mennesker med psykisk helse-, rusmiddel og/ eller avhengighetsproblemer, deres familie og nettverk

Emnets innhold

- Innføring i psykisk helse, rus og avhengighet som fagområder, samt sykepleierens rolle
- Psykisk helse, rus, avhengighet og somatisk helse. Sammenheng og helhetlig tilnærming, og sammenhengen med somatisk helse

- Relasjon, kommunikasjon og samhandling
- Leve og livsvilkår, livskvalitet og bedringsprosesser
- Sykepleierens rolle innen psykisk helse-, rus- og avhengighet
- Stigma
- Etikk, menneskerettigheter og lovverk, herunder bruk av tvang og tvangsreduserende tiltak

Arbeids- og undervisningsformer

Arbeidskrav

Individuelt refleksjonsnotat

Vurderingsform

Individuell skriftlig hjemmeeksamen

Omfang: 2500 ord
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

MFME-100: Vitenskapsteori og forskningsmetode

Engelsk emnenavn: Theory of science and methods
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 1
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Ingen

Hensikten med emnet

Emnet skal gi studenten grunnlag for å se sammenhengen mellom vitenskapsteoretiske perspektiver, forskningstradisjoner og kunnskapssyn. Studentene skal tilegne seg en forståelse av hvilke former for kunnskap som er nødvendig og egnet for utøvelse av avansert klinisk sykepleie. Emnet setter fokus på/vektlegger forholdet mellom problemstilling, design og metodisk tilnærming, og metodenes muligheter og begrensninger. Emnet gir en bred innføring i ulike trinn i forskningsprosessen, samt fremgangsmåter ved datainnsamling og analyse av kvalitative og kvantitative data. Forskningsetiske prinsipper og utfordringer i forskning inngår i emnet. Hensikten er at studentene tilegner seg kunnskaper for å kunne forholde seg kritisk til ulike typer forskningsstudier og resultater og kunne lese forskningsartikler kritisk.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om det vitenskapsteoretiske grunnlaget for ulike forskningstradisjoner
- inngående kunnskap om de mest anvendte forskningsdesign og datainnsamlingsmetodene i kvalitativ og kvantitativ forskning
- inngående kunnskap om ulike trinn i forskningsprosessen
- inngående kunnskap om de mest anvendte metodene for å analysere kvalitative og kvantitative data
- inngående kunnskap om forskningsetikk og forskningsetiske normer som er relevant for fagfeltet
- bred kunnskap om brukermedvirkning i forsknings-, utviklings- og forbedringsarbeid

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- gjennomføre avansert søk i databaser innen aktuelt fagfelt og kritisk vurdere forskningsartikler med kvantitative og kvalitative design
- analysere og forholde seg kritisk til teori og ulike informasjonskilder
- vurdere og begrunne valg av forskningsmetode
- vurdere generelle forskningsetiske utfordringer, samt utfordringer som er relevant for egen spesialisering
- analysere og tolke kvantitative og kvalitative data

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- kritisk vurdere helsefagenes vitenskapstradisjoner og kunnskapssyn, samt beskrive hvordan disse får betydning for forskning og klinisk praksis
- analysere og forholde seg kritisk til forskningsresultater og vurdere relevans for aktuelt fagfelt

Emnets innhold

- Vitenskapsteoretiske perspektiver
- Kunnskapssyn og kunnskapsformer i klinisk praksis og forskning
- Forskningsprosessen
    - Forholdet mellom vitenskapsteori og forskningsdesign
    - Forskningsdesign, problemstillinger og forskningsmetoder
    - Metoder for datasamling

- Forskningsetikk, personvernregulering og forskningsetiske problemstillinger
- Metoder for analyse og tolkning av kvantitative og kvalitative data
- Oppbygning av forskningsartikler, forskningsformidling og publisering

Arbeids- og undervisningsformer

- Ressursforelesninger
- Seminar med studentfremlegg og studentrespons
- Studiegrupper

Vurderingsform

Individuell skoleeksamen

Varighet: 4 timer
Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F

MAPSY-200 Sykepleiefaglig observasjon, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse

Engelsk emnenavn: Advanced nursing observation, assessment, decision-making, and competency development
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 2
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: MAPSY-100

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er at studentene tilegner seg kunnskap og ferdigheter til å vurdere ulike aldersgruppers behov for sykepleie og ivareta ulike behov hos pasienter med psykiske lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet i kombinasjon med andre helse- og livsutfordringer.

Studenten vil tilegne seg inngående observasjons-, vurderings-, beslutnings- og handlingskompetanse for å utøve sykepleie til pasienter innenfor fagområdene. Emnet skal gi studenten øvelse og erfaring i bruk av observasjons- og undersøkelsesmetoder og anvendelse av standardiserte vurderingsverktøy.

Studenten skal også kvalifiseres til å gjennomføre systematiske kliniske helhetsundersøkelser selvstendig og opparbeide seg inngående kunnskap om hvilke vurderingsverktøy som er velegnet for å vurdere somatisk helsestatus hos personer med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet. Dette vil bidra til å legge grunnlaget for helsefremmende sykepleie og tidlig intervensjon, både ved akutte og langvarige plager og lidelser.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om systematiske kliniske undersøkelsesmetoder og standardiserte vurderingsverktøy av relevans for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om sykepleie til mennesker med akutte tilstander med fare for liv og helse innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om forebygging av overdoser og oppfølging etter ikke-fatale overdoser
- inngående kunnskap om forebygging av selvmord og oppfølging etter selvmordsforsøk
- inngående kunnskap om sammenhenger mellom krevende livserfaringer, deriblant traumer (inkludert historiske traumer), rasisme, vold, overgrep og omsorgssvikt, og tap av helse og leveår
- avansert kunnskap om forskningsbaserte terapiformer, inkludert bedringsprosesser relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- avansert kunnskap om medikamentfri behandling innen psykisk helse, rus og avhengighet

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- bruke relevante metoder for å avdekke, forhindre og redusere selvmords- og overdosefare
- anvende relevante vurderingsverktøy for å kartlegge i den enkeltes ressurser, behov og ønsker, for å fremme livskvalitet og øke leveår hos pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet
- analysere og reflektere over etiske problemstillinger, herunder vurderinger knyttet til samtykke og beslutningskompetanse hos pasienter med psykiske lidelser, ruslidelser og/eller avhengighet
- kommunisere respektfullt med hensyn til andre menneskers integritet, verdighet og autonomi, og kan tilpasse kommunikasjon ut fra blant annet situasjon, alder, kjønn, språk og kulturelle verdier innen psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke relevante kommunikasjons- og samhandlingsmetoder i møte med pasient, bruker, pårørende, nettverk og i tverrfaglig samarbeid innen psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke kunnskaper og metoder som sikrer og legger til rette for brukermedvirkning innen psykisk helse, rus og avhengighet

- kan analysere og kritisk reflektere over hvordan egne holdninger, verdier og væremåter kan innvirke på arbeid og samhandling med pasient og samarbeidsparter innen psykisk helse, rus og avhengighet

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende kunnskaper om personsentrert og helhetlig tilnærming et livsløpsperspektiv i møte med barn, unge, voksne og eldre innen psykisk helse, rus og avhengighet
- utøve sykepleie til mennesker med sammensatte tilstander, blant annet med psykiske helseutfordringer, rusrelaterte helseutfordringer og somatiske sykdommer i kombinasjon
- analysere og reflektere kritisk over etiske og juridiske problemstillinger i praksis innen psykisk helse, rus og avhengighet, samt anvende fremgangsmåter for å håndtere disse på en systematisk og sensitiv måte
- analysere og anvende relevante etiske tilnærminger, teorier og prinsipper i yrkesutøvelsen, inklusive drøfte problemstillinger knyttet til valg og prioriteringer i daglig klinisk sykepleieutøvelse innen psykisk helse, rus og avhengighet

Emnets innhold

- Kartlegging og vurderingsverktøy
- Kommunikasjon, relasjon og samhandling
- Personsentrert sykepleie
- Sykepleie ved sammensatte tilstander
- Brukermedvirkning
- Samtykkekompetanse
- Tvangsbehandling og tvunget psykisk helsevern
- Overdoser
- Selvmord
- Krevende livserfaringer og traumer

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Veiledede praksisstudier
- Studiegrupper
- Læringssti
- Selvstudier
- Ferdighetstrening og simulering

Arbeidskrav

- Deltakelse i simulering med pasientcase
- Veiledede praksisstudier

Vurderingsform

Skriftlig individuell hjemmeeksamen

Omfang: 2500 ord
Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F

MAPNA-100: Samsykelighet: forebygging, vurdering og behandling

Engelsk navn: Comorbidity: Prevention, assessment, and treatment
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 2
Krav til forkunnskaper: MAPSY-100
Undervisningsspråk: Norsk

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er at studenten tilegner seg avansert kunnskap om årsaker, forebygging, utvikling, og vurdering av behandling av psykiske problemer og lidelser, rus- og avhengighetsproblematikk. I tillegg skal emnet gi avansert kunnskap om og forståelse for sammenhengen med og betydningen av, somatisk helsesvikt innen psykisk helse, rus og avhengighet, herunder avansert kompetanse om forebygging av selvmord og overdose.

Emnet skal gi studenten kunnskap om og øvelse i å yte adekvat helsehjelp ved kompleks akutt og langvarig helsesvikt. Videre skal emnet gi studenten avansert kunnskap om farmakologiske problemstillinger, bruk av relevante medikamenter, interaksjoner og ikke-medikamentell behandling til pasienter og brukere med psykiske lidelser, rus eller avhengighet.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap
Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om forebygging, utvikling, behandling og mestring av psykiske problem og lidelser, og rusmiddel- og avhengighetsproblem og -lidelser
- inngående kunnskap om akutte tilstander med fare for liv og helse, førstehjelp og oppfølgingstiltak
- inngående kunnskap om medikamenters virkninger og bivirkninger hos mennesker med psykiske og somatiske helseutfordringer, rus- og avhengighetsproblemer og -lidelser og interaksjoner mellom disse

- inngående kunnskap om rusmidler, deres kroppslige og mentale virkninger, samt sosial forståelse av rus og rusavhengighet

Ferdigheter
Etter fullført emne forventes det at studenten kan
- identifisere akutte medisinske tilstander, iverksette førstehjelpstiltak og sikre nødvendig helsehjelp og foreslå oppfølgingstiltak i samarbeid med andre faggrupper
- anvende inngående kunnskaper i planlegging av, og involvering i forebyggende tiltak knyttet til risiko for somatiske helseproblemer

Generell kompetanse
Etter fullført emne forventes det at studenten kan
- anvende kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre og begrunne faglig forsvarlige prioriteringer av helsehjelp i lys av nytte, tilgjengelige ressurser og alvorlighet innen psykisk helse, rus og avhengighet
- anvende kunnskaper og ferdigheter i relevant medikamentell og ikke-medikamentell behandling av pasienter med psykisk helse, rus og avhengighetslidelser og/eller i kombinasjon med somatisk helsesvikt med mål om bedre helse og flere leveår

Emnets innhold

- Rusmidlers virkninger og skadepotensiale
- Utvikling og særtrekk ved psykisk helse, rus og avhengighetslidelser i et livsløpsperspektiv
- Akutt og langvarige psykiske lidelser
- Akuttmedisinske tilstander
- Sammenhengen mellom somatisk helsesvikt og alvorlige psykiske lidelser, rus og avhengighet
- Somatiske følgetilstander av rus med abstinenser og komplikasjoner ved overdoser, alkohol og somatiske helseutfordringer
- Somatiske komplikasjoner med infeksjonstilstander og sår/infeksjoner/abscesser etter injeksjoner
- Forebygging av somatiske følgetilstander
- Medikamenter med vekt på komplekse pasientsituasjoner
- Systematisk legemiddelgjennomgang med særlig vekt på legemiddel- og rusmiddelinteraksjoner og bivirkninger
- Abstinensbehandling og avrusning
- Substitusjonsbehandling
- Smertebehandling

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Læringssti
- Selvstudier
- Studiegrupper
- Veiledede praksisstudier

Arbeidskrav

- Simulering med pasientcase
- Veiledede praksisstudier

Vurderingsform

Individuell skoleeksamen

Varighet: 4 timer
Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F

MAPSY-300 Avansert sykepleie ved komplekse psykiske-, rus- og avhengighetsrelaterte lidelser og somatisk helsesvikt

Engelsk emnenavn: Advanced nursing in complex situations with psychiatric, drug- or addiction related diagnosis and co-morbidity
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 3
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: MAPSY-200 og MAPNA-100

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er at studenten tilegner seg avansert kunnskap om utøvelsen av sykepleie til pasienter med akutte og langvarige plager/lidelser relatert til psykisk helse, rus og avhengighet og somatiske sykdommer under komplekse levekår og livssituasjoner. I dette inngår avansert kunnskap om symptomlindring og palliativ omsorg ved livsforkortende sykdom.

Studenten skal tilegne seg avansert kunnskap om brukermedvirkning, og barn som pårørende. I tillegg skal studenten videreutvikle og anvende avansert kunnskap om faktorer som påvirker helhetlige og koordinerte pasientforløp.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- avansert kunnskap om brukermedvirkning både på individ-, gruppe- og systemnivå, for å kunne kartlegge og aktivere helseressurser hos pasienter, brukere, nettverk, pårørende, inklusive barn som pårørende relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- avansert kunnskap om gjensidige påvirkninger i møte med pasienter og brukere og deres nettverk, samt innsikt i egne sårbarheter og styrker
- avansert kunnskap om hvordan bedringsprosesser påvirkes av kultur, eksistensiell helse, kropp og bevegelse relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om tverrsektorielt, tverrfaglig og profesjonsoverskridende samarbeid og tjenestekoordinering som er relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet
- avansert kunnskap om brukermedvirkning, erfaringskompetanse og pasient- og brukerrettigheter på individ- og systemnivå innen psykisk helse, rus og avhengighet
- inngående kunnskap om symptomlindring og palliativ omsorg ved livsforkortende sykdom hos pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet
- avansert kunnskap om tidlig intervensjon hos pasienter med psykisk problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende kunnskapsbaserte metoder for sykepleiefaglig observasjon, spesielt rettet mot pasienter med psykiske helseproblemer, rus- og avhengighetsproblemer, og somatisk sykdom i kombinasjon, og er i stand til å vurdere valg av handlingsalternativer og beslutninger i behandlingsforløpet for disse pasientgruppene
- analysere og forholde seg kritisk til kunnskap, og kan anvende aktuell kunnskap på nye områder innenfor psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke relevante metoder og etisk varsomhet for å avdekke og intervenere i møte med mennesker som har opplevd vold, overgrep og traumer
- bruke relevante metoder for tidlig intervensjon hos pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og avhengighet
- analysere og forholde seg kritisk til, samt anvende aktuell kunnskap innen brukermedvirkning både på individ-, gruppe- og systemnivå innen psykisk helse, rus og avhengighet

- anvende relevante forskningsbaserte intervensjoner og vurderingsverktøy og tilrettelegge for nyskapende terapiformer som inkluderer kultur og kroppsorientert tilnærming med utgangspunkt i den enkeltes ressurser, behov og ønsker, for å fremme livskvalitet og øke leveår for pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet
- analysere og reflektere over etiske problemstillinger, herunder vurderinger knyttet til samtykkekompetanse, beslutningskompetanse, bruk av tvang og varslingsplikt, kliniske prioriteringer, ivaretagelse av barn, pårørendesamarbeid og samvalg analysere og forholde seg kritisk til vurderinger av kliniske prioriteringer, ivaretagelse av barn, pårørendesamarbeid, samvalg og anvende fremgangsmåter for å håndtere disse på en systematisk måte
- identifisere, analysere og kommunisere juridiske problemstillinger og anvende rettskilder til å sikre rettigheter og likeverdige tjenester til mennesker med psykisk helse-, rus- og avhengighetsproblemer og deres pårørende
- analysere, reflektere over og anvende avansert kunnskap om kommunikasjon i utfordrende samspillsituasjoner med varhet for ønsker og behov hos pasienter, brukere, deres pårørende og nettverk
- analysere, reflektere og anvende avansert kunnskap om å arbeide med varhet for pasientenes og brukere med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighets ønsker og behov, herunder også arbeide kultursensitivt og kroppssensitivt
- analysere og forholde seg kritisk til brukerperspektiv og integrere det som grunnlag for eget arbeid og bidra til økt medborgerskap innen psykisk helse, rus og avhengighet

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- selvstendig anvende sine kunnskaper og ferdigheter, beslutte og gjennomføre sykepleietiltak, samt iverksette tverrfaglig samarbeid, aktivere nettverk og lokale tilbud
- anvende kunnskaper og ferdigheter for å beslutte og gjennomføre sykepleietiltak for å bidra til økt livskvalitet, styrke ressurser og mestring med mål om bedret helse og økt antall leveår hos pasienter og brukere med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet
- anvende kunnskaper om hvordan aktuell tilstand og behandling kan påvirke seksualitet og samliv og veilede pasienter/ brukere og pårørende i forhold til dette
- anvende kunnskaper og ferdigheter om etikk, lov og kommunikasjon som styrker pasienters og brukeres opplevelse av og rett til autonomi og medvirkning, også i

situasjoner som krever gjennomføring av inngripende tiltak som hemmer pasienters og brukeres mulighet til utfoldelse
- anvende kunnskaper og ferdigheter til selvstendig arbeid med bred involvering av pasienter og brukere, pårørende og nettverk på individ- og systemnivå innen psykisk helse, rus og avhengighet

Emnets innhold

- Aktiv oppsøkende behandling (ACT, FACT)
- Palliativ behandling
- Brukermedvirkning
- Barn som pårørende
- Bedringsprosesser, kultur, kropp og bevegelse
- Seksualitet og samliv
- Migrasjonshelse
- Etisk refleksjon i komplekse pasientsituasjoner
- Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studiegrupper
- Læringssti
- Selvstudier
- Veiledede praksisstudier
- Ferdighetstrening og simulering

Arbeidskrav

Veiledede praksisstudier

Vurderingsform

Hjemmeeksamen i gruppe eller individuelt

Omfang: 2500 ord
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

MAPSY-400: Helsekompetanse og veiledningsmetodikk

Engelsk emnenavn: Health literacy, education, and counselling
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)

Semester: 3
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: MAPSY-200

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er at studenten skal tilegne seg kunnskap om og ferdigheter i pedagogikk og helsekompetanse, inklusive kartlegging og aktivering av helseressurser i arbeid innen psykisk helse, rus og avhengighet. Studenten skal også tilegne seg avansert kunnskap om mestringsteori og mestringsstøttende tiltak som fremmer livskvalitet og bedrer helse. Emnet skal gi kompetanse i å formidle kunnskap og øvelse i bruk av pedagogiske metoder for veiledning og undervisning. I tillegg vil studenten få ferdigheter i å fremme selvhjelp, likeperson og frivillighetsarbeid. I emnet inngår også kunnskap om og bruk av digitale og velferdsteknologiske løsninger.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap
Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om betydningen av selvhjelp, likepersons- og frivillig arbeid for personer med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighetslidelser
- avansert kunnskap om mestring av psykiske problem og lidelser, og rusmiddel- og avhengighetsproblem og -lidelser
- avansert kunnskap om betydning av helsefremming hos pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og/eller avhengighet
- avansert kunnskap om helsepedagogikk og helsekompetanse, inklusive kartlegging og aktivering av helseressurser hos pasienter, brukere og pårørende, samt inngående kunnskap om effektive mestringsstøttende tiltak som fremmer livskvalitet og bedre helse
- avansert kunnskap om og kan bruke velferdsteknologiske løsninger relevant for sykepleie innen psykisk helse, rus og avhengighet

Ferdigheter
Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende kunnskap om pedagogiske prinsipper i undervisning og veiledning til pasienter, brukere, pårørende, kollegaer og studenter
- formidle, veilede og motivere personer med psykiske-, rus- og avhengighetslidelser og deres pårørende, slik at den enkelte kan overvinne selvstigma og delta i samfunnet
- bruke relevante metoder for helsefremming for pasienter med psykiske problemer/lidelser, rusproblemer og avhengighet
- anvende faglig kunnskap og teori som underbygger og fremmer selvhjelp, likepersonsarbeid og frivillig arbeid

- anvende kunnskap om betydningen av samarbeid med pårørende og nettverk om kartlegging og aktivering av helseressurser hos pasienter, brukere og pårørende, som grunnlag for å iverksette sykepleietiltak som fremmer livskvalitet og opplevelse av tilhørighet og mening innen psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke relevante metoder for å bidra til undervisning og veiledning, både i komplekse og sammensatte situasjoner, samt prosessveiledning med fokus på ivaretakelse av hjelperne innen psykisk helse, rus og avhengighet
- videreformidle kunnskap, samt anvende relevant kommunikasjons- og veiledningskompetanse i møte med kollega, pasient og bruker, pårørende og nettverk innen psykisk helse, rus og avhengighet
- bruke kunnskapsbaserte og helsepedagogiske metoder for å undervise, veilede og motivere pasienter, brukere innen psykisk helse, rus og avhengighet og deres pårørende og nettverk
- analysere, vurdere, anvende, og bidra til utvikling og implementering av, digitale og velferdsteknologiske løsninger for å understøtte pasienter og brukere innen psykisk helse, rus og avhengighet og deres pårørendes ressurser, mestringsmuligheter og medvirkning
- bruke kunnskap og ferdigheter slik at mennesker med psykiske-, rus- eller avhengighetsproblemer, deres familier og nettverk opplever seg møtt og forstått, og at ressurser og kompetanse blir brukt i likepersons og frivillig arbeid for å fremme bedring, gode hverdagsliv og sosial deltakelse

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- kommunisere og initiere tverrfaglige tiltak som bidrar til økt livskvalitet, og styrker ressurser og mestring med mål om bedret helse og økt antall leveår hos pasienter og brukere
- analysere eget kunnskapsbehov og anvende kunnskaper og ferdigheter for å utføre sykepleie til pasienter/brukere i tråd med medisinske, psykologiske, demografiske, sosiale, miljømessige og teknologiske endringer
- anvende relasjonskompetanse og profesjonelt mot for å bidra til at krevende livserfaringer som vold, overgrep, selvmordsfare og avhengighet gis rom for å erkjennes, deles og bearbeides
- anvende kunnskaper og ferdigheter på en selvstendig måte i undervisning og veiledning av pasient og brukere innen psykisk helse, rus og avhengighet og deres pårørende, herunder også barn, tilpasset den enkeltes helsekompetanse, for å fremme mestring, funksjon og livskvalitet

Emnets innhold

- Pedagogiske metoder til å veilede og undervise pasienter, pårørende, studenter og kollegaer
- Helsekompetanse
- Mestring og mestringsteorier
- Selvhjelp, likeperson og frivillighetsarbeid
- Digitale og velferdsteknologiske løsninger

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Studiegrupper
- Selvstudier
- Seminar
- Læringssti
- Ferdighetstrening og simulering

Arbeidskrav

- Veiledede praksisstudier
- Utkast til pedagogisk mestringsstøttende tilbud. Omfang: 1000 ord

Vurderingsform

Muntlig fremlegg i gruppe

Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

MFME-200: Prosjektplanlegging

Engelsk emnenavn: Project planning
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 4
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: MFME-100 og MAPSY-100

Hensikten med emnet

Emnet skal bidra til at studentene selvstendig tilegner seg kunnskap om hvordan et prosjekt kan utvikles, utformes og beskrives med valg av metode og teoretisk ramme for eget masterprosjekt. I emnet skal studentene utarbeide plan for eget masterprosjekt.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskaper om prosjektplanlegging og faktorer som kan fremme og hemme gjennomføringen av et forskningsprosjekt
- inngående kunnskap om relevante vitenskapelige perspektiver, ulike design og datainnsamling- og analysemetoder
- inngående kunnskap om faglig argumentasjon
- inngående kunnskap om forskningsetikk og søknadsprosesser med nødvendige tillatelser
- inngående kunnskap om tidligere forskning på temaet for eget masterprosjekt

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende relevant kunnskap og forskning i utvikling/utarbeidelse av en prosjektplan
- analysere og forholde seg kritisk til fag- og forskningslitteratur, og formulere hensikt og problemstilling i eget masterprosjekt basert på tidligere forskning
- vurdere om en problemstilling er forskbar
- vurdere datainnsamlingsmetoder og analysestrategier som er egnet til å svare på ulike problemstillinger
- utforme en selvstendig prosjektplan for eget masterprosjekt på en systematisk måte
- formidle selvstendig arbeid og beherske spesialitetens begreper og uttrykksformer

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- systematisk planlegge et forskningsprosjekt
- dokumentere innsikt i forskning innenfor det valgte temaet
- bidra til nytenkning innen eget spesialiseringsområde i sykepleie
- analysere, vurdere og kommunisere forskningsetiske problemstillinger innen spesialiseringsområdet
- forplikte seg på å etterfølge forskningsetiske retningslinjer

Emnets innhold

- Fagutviklingsprosjekter versus forskningsprosjekter
- Kunnskap om gjennomføring av forskningsprosjekter
- Fra idé til problemstilling
- Argumentasjonsteori
- Teoretiske perspektiver

- Legitimering og avgrensing av prosjekter
- Valg av forskningsmetode, datainnsamlingsmetode og analysemetode
- Forskningsetiske retningslinjer og tillatelser
- Forskningsetiske problemstillinger knyttet til aktuelt/eget fagfelt inkludert eget prosjekt
- Brukermedvirkning i forskning

Arbeids- og undervisningsformer

- Ressursforelesninger
- Selvstudier
- Seminar
- Veiledning

Vurderingsform

Hjemmeeksamen, prosjektplanen skrives i gruppe på 2-3 studenter. Studentene gis mulighet for å skrive individuelt basert på søknad. Studenten(e) utarbeider en prosjektplan for masteroppgaven. Prosjektplanen tar utgangspunkt i en problemstilling som vil bidra til utvikling innenfor egen spesialisering i sykepleie.

Omfang: Maksimalt 3000 ord
Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

MFSY-100: Organisasjon, samhandling, innovasjon og faglig lederskap

Engelsk emnenavn: Organization, coordination, innovation, and professional leadership
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 5
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Ingen

Hensikten med emnet

Emnet gir avansert kunnskap om helsepolitiske føringer og rammebetingelser, samt samhandling mellom profesjoner og tjenestenivåer i et pasientforløp. Kunnskapen skal bidra til at studenten vurderer sammenhengen mellom organisering av arbeid, tverrprofesjonell samhandling, arbeidsmiljø og kvaliteten på tjenestene som tilbys pasienter og deres pårørende. Emnet skal kvalifisere studenten til å kunne ta faglig lederskap. Etter fullført emne skal studenten ha inngående kunnskap om hvordan sykepleietjenesten kan videreutvikles, samt hvordan initiere innovasjon og implementering av endringer i praksis. Det inngår en uke temabasert praksis der studentene henter problemstillinger fra praksis for å jobbe med tjenesteutvikling, samhandling, innovasjon og faglig lederskap.

Emnets læringsutbytte

Emnets læringsutbytter har utgangspunkt i den aktuelle spesialiseringen innen masterprogrammene.

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- avansert kunnskap om relevante helsepolitiske og juridiske perspektiver
- avansert kunnskap om faktorer som påvirker pasientforløp innad og mellom helsetjenestenivå
- inngående kunnskap om betydning av ledelse for kvalitet og utvikling av helse- og omsorgstjenesten
- inngående kunnskap om pasientsikkerhet og faglig ledelse i arbeid med tjenesteforbedring og innovasjonsprosesser
- inngående kunnskaper om systematisk kvalitetsarbeid og forutsetninger for vellykkede endringsprosesser, relevante metoder for å vurdere behov for- og gjennomføre forbedring av tjenester, herunder forbedringsarbeid med utgangspunkt i pasient-, bruker- og erfaringskunnskap
- inngående kunnskap om innovasjonsprosesser for å forbedre helsetjenestetilbudet generelt og sykepleietilbudet spesielt

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- identifisere, analysere og foreslå forbedringer ved forhold som truer kvalitet og pasientsikkerhet
- vurdere og analysere faktorer som påvirker pasientforløp innad og mellom helsetjenestenivå
- reflektere kritisk og argumentere profesjonelt for å sikre kvalitet, kontinuitet og pasientsikkerhet
- analysere faglige problemstillinger og innta en aktiv rolle i diskusjon om utvikling av profesjonen og dens plass i helsetjenesten

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende kunnskaper, relevante metoder og ferdigheter for å initiere og delta i innovasjons-, fagutviklings- og forskningsarbeid for å forbedre tjenestetilbudet både faglig og organisatorisk
- bidra til nytenkning og innovasjonsprosesser for å forbedre tjenestetilbudet generelt og sykepleietilbudet spesielt

- identifisere og analysere faglige dilemmaer i helsetjenesten og argumentere for eventuelle behov for endringer

Emnets innhold

- Helsepolitiske rammer, helse- og omsorgstjenestenes oppbygging, sammenheng og ledelse
- Juridiske rammer, aktuelt lovverk, forskrifter og faglige retningslinjer for avansert klinisk sykepleieutøvelse
- Pasientsikkerhet og kvalitetsarbeid inklusiv implementeringsteori
- Faglige og politiske beslutnings- og påvirkningsprosesser
- Kommunikasjon, tverrprofesjonelt samarbeid, samhandling og samordning
- Pasientforløp, brukerperspektiv, profesjonsperspektiv og systemperspektiv
- Ledelse, organisering, koordinering og samhandling mellom profesjoner, sektorer og tjenestenivåer
- Metoder for tjenesteutvikling og innovasjon

Arbeids- og undervisningsformer

- Ressursforelesninger
- Studiegrupper
- Selvstudier
- Seminar
- Veiledning
- Læringssti
- Temabaserte praksisstudier (30 timer)

Arbeidskrav

Gjennomført temabaserte praksisstudier

Vurderingsform

Skriftlig hjemmeeksamen gjennomført i gruppe med 3-5 studenter
Omfang: 3000 ord

Vurderingsuttrykk: Bestått/ikke bestått

MFSY-500: Masteroppgave

Engelsk emnenavn: Master thesis
Studiepoeng: 30 (ca. 810 timer i arbeidsinnsats)

Semester: 5 og 6
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Alle emner i studiet, totalt 90 studiepoeng

Hensikten med emnet

Hensikten med emnet er at studenten skal få erfaring med å gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid med relevans for den valgte spesialiseringen i masterprogrammene. Arbeidet skal ta utgangspunkt i og bidra med relevant kunnskap for å utvikle det kliniske felt innen spesialiseringsområdet. Emnet består av et selvstendig vitenskapelig arbeid og deltagelse i masterseminarer.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap
Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående og spesialisert kunnskap om og innsikt i tidligere forskning innen temaet for masteroppgaven
- inngående og spesialisert kunnskap for å kunne designe og gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid i samarbeid med veileder
- inngående kunnskap om vitenskapsteoretiske perspektiver som ligger til grunn for den valgte metoden for eget masterprosjekt

Ferdigheter
Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- analysere og anvende teori og metoder til å formulere og strukturere faglige og teoretiske problemstillinger innen eget fagområde
- kritisk vurdere og drøfte valg av forskningsmetode
- kritisk vurdere, analysere og sammenstille tidligere relevant forskning for valgt temaområde
- gjennomføre en selvstendig og avgrenset studie innenfor eget fagfelt/spesialiseringsområde
- kritisk og selvstendig analysere og tolke egne forskningsdata og resultater

Generell kompetanse
Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- forholde seg analytisk til vitenskapelig arbeid
- vise selvstendighet og innsikt i behandlingen av et forskningsbart selvvalgt tema
- gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid i henhold til forskningsetiske normer og retningslinjer for god forskning, og vise evne til forskningsetiske overveielser/kan analysere forskningsetiske problemstillinger i eget felt/innenfor egen spesialisering
- presentere egen studie i tråd med anerkjente vitenskapelige prinsipper og vise evne til å beherske fagområdets uttrykksformer og begreper

- anvende og formidle forskning/forskningsresultater for å bidra til utvikling av eget spesialiseringsområde

Arbeids- og undervisningsformer

- Seminar
- Arbeid med egen studie og masteroppgave
- Individuell veiledning/veiledning i gruppe

Arbeidskrav

- Deltakelse i masterseminar
- Formelt fremlegg og opponent

Vurderingsform

Masteroppgaven skrives som en monografi eller som en vitenskapelig artikkel med en utdypende refleksjonsoppgave. Masteroppgaven skrives i gruppe på 2-3 studenter. Studentene gis mulighet for å skrive individuelt basert på søknad. Dersom arbeidet med masteroppgaven gjennomføres i gruppe, må den enkelte students bidrag beskrives i et vedlegg til oppgaven. LDH har utarbeidet et skjema som skal brukes.

Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F

Selvvalgte emner

MFPRA-131: Rus og avhengighet

Engelsk emnenavn: Substance abuse and addiction
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 4
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Ingen

Hensikten med emnet

I emnet skal studenten få fordypet kunnskap om sentrale politiske, samfunnsmessige og faglige utviklingstrekk på rusfeltet, og hvilke konsekvenser dette har hatt for forståelsen av rusproblemer generelt og for ulike behandlingstilnærminger spesielt. Emnet gir også en dypere forståelse for viktige begreper innen rusfeltet, og vil vise hvordan politikk og begreper er koblet til praksis.

Emnet setter fokus på ulike forståelser av avhengighet og hva avhengighet kan innebære for dem som lever med ulike typer avhengighet. Videre er hensikten at studenten utvikler kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse til å kunne

vurdere, beslutte, involvere og legge til rette for forebygging og behandling slik at den enkelte opplever bedring og økt livskvalitet, enten uten rus- og avhengighetsproblemer, eller opplever endring- og mestring selv om disse problemene består. Forskning om selvhjelp, samt frivillig og ideell sektors bidrag til forebygging og behandling, vil bli særlig belyst.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap
Etter fullført emne forventes det at studenten har

- inngående kunnskap om utviklingstrekk på rusfeltet i Norge og internasjonalt
- avansert kunnskap om begrepene rus og avhengighet
- avansert kunnskap om hvordan politikk og begreper påvirker praksis
- avansert kunnskap om ulike forståelser og tilnærminger i behandling og sykepleie til personer med rus- og avhengighetsproblemer
- avansert kunnskap om rus- og avhengighetsproblemer og -behandling i et familie- og livsløpsperspektiv

Ferdigheter
Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- begrunne og anvende anerkjente metoder i kartlegging, behandling og oppfølging av rus- og avhengighetsproblemer
- motivere, veilede og støtte personer med rus- og avhengighetsproblemer og deres pårørende for å bidra til mestring, bedret funksjon og livskvalitet

Generell kompetanse
Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- identifisere og inngående drøfte involvering, samhandling og veiledning av pasienter og pårørende for å sikre helhetlige og gode pasientforløp
- identifisere og inngående drøfte etiske problemstillinger knyttet til utøvelsen av sykepleie
- identifisere og inngående drøfte strukturelle faktorers innvirkning på utvikling av rus og avhengighetsproblemer og for behandlingen av dette

Emnets innhold

- Relevante begreper innen rus og avhengighet
- Rusfeltets historiske utvikling
- Nevrobiologisk, psykologisk og sosiokulturelt perspektiv på rusproblemer
- Politikk og konsekvenser for praksis på rusfeltet
- Familie- og livsløpsperspektiv
- Skam, stigma og rusbehandling

- Sykepleie i tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Sykepleie i kommunalt rusarbeid
- Psykologiske, pedagogiske og medisinske forståelser av avhengighet
- Spillavhengighet
- Spiseforstyrrelser
- Avhengighet av dopingmidler
- Faglige tilnærminger ved ulike avhengighetstilstander
- Frivillig og ideell sektors bidrag til endring og mestring ved avhengighetslidelser

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Refleksjonsgrupper
- Selvstudier
- Temabaserte praksisstudier

Arbeidskrav

Temabaserte praksisstudier

Vurderingsform

Individuell skriftlig hjemmeeksamen
Omfang: 2500 ord

Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F

MFPRA-132: Psykisk helse hos barn og unge

Engelsk emnenavn: Mental health in children and adolescents
Studiepoeng: 10 (ca. 270 timer i arbeidsinnsats)
Semester: 4
Undervisningsspråk: Norsk
Krav til forkunnskaper: Ingen

Hensikten med emnet

Studenten skal tilegne seg inngående forståelse for sammenhenger mellom barn og unges biopsykososiale utvikling, psykiske lidelser, rus, utvikling av avhengighet og somatiske helseutfordringer i et systemperspektiv.

Studenten skal tilegne seg avanserte kunnskaper om forebygging av psykiske plager og om mestringsstøttende samhandling med barn og unge og deres nettverk ved akutte og langvarige psykiske plager og lidelser. Samspill og samarbeid med familie

og andre helseprofesjoner for å hjelpe barn og unge til å mestre alvorlige og langvarige helseutfordringer og psykiske lidelser blir vektlagt.

Emnets læringsutbytte

Kunnskap

Etter fullført emne forventes det at studenten har

- avansert kunnskap om forebygging, utvikling, tidlig intervensjon og behandling og mestring av psykiske problemer og lidelser hos barn og unge
- avansert kunnskap om virkninger og bivirkninger av medikamenter som anvendes for å behandle kroniske psykiske lidelser hos barn og unge
- avansert kunnskap om medikamentfrie behandlingsformer som anvendes i behandling av barn og unge
- avansert kunnskap om hvordan ulike rusmidler og rusbruk påvirker barn og unges biopsykososiale utvikling
- avansert kunnskap om tverrsektorielt, tverrfaglig og profesjonsoverskridende samarbeid og tjenestekoordinering som er relevant for barn og unge
- avansert kunnskap om organisering og tjenesteutvikling, nasjonale faglige retningslinjer, politiske føringer og administrative virkemidler som legger premisser for arbeid med barn og unge

Ferdigheter

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- bruke relevante forskningsbaserte metoder for sykepleiefaglig observasjon, vurdering, beslutning og behandling, på en omsorgsfull måte, i møte med barn og unge som har utviklet eller står i fare for å utvikle psykiske problemer, psykiske lidelser, rusproblematikk og/eller avhengighet
- analysere og være åpen, nysgjerrig, empatisk og kreativ i møte med barn, unge og deres familier
- bidra til å øke barn og unge sin innsikt og forståelse av sammenhenger mellom kroppsopplevelser, tanker, følelser, atferd og håndtering av opplevde symptomer
- selvstendig anvende sine kunnskaper og ferdigheter, beslutte og gjennomføre behandling og sykepleietiltak, iverksette tverrfaglig samarbeid, aktivere nettverk og lokale tilbud for å fremme barn og unges psykiske helse
- anvende kunnskaper og ferdigheter for å beslutte og gjennomføre behandling og sykepleietiltak for å bidra til økt livskvalitet, styrke ressurser og mestring med mål om bedret helse og livskvalitet for barn og unge

Generell kompetanse

Etter fullført emne forventes det at studenten kan

- anvende sentrale teorier og fagterminologi innen psykisk helse hos barn og unge
- anvende tilegnet kunnskap om observasjon, kartlegging, utredning, veiledning, mestringsstøtte og behandling av barn og unge, i utøvelse av sykepleie
- fremme barn og unge sin psykiske helse gjennom veiledning og støtte av foreldre, andre nærpersoner og nettverk
- initiere og lede tverrfaglig samarbeid for å fremme barn og unges psykiske helse

Emnets innhold

- Barn og unges biopsykososiale normalutvikling, betydningen av familiesamspill, herunder regulering og tilknytning
- Psykiske plager og lidelser hos barn og unge: fra normalitet til avvik
- Informasjon og veiledning for å fremme psykisk helse hos barn og unge
- Observasjon, kartlegging og vurdering av barn og unge med psykiske plager eller lidelser alene og i sammenheng med rus og/eller somatiske lidelser, og tverrfaglig samhandlingskompetanse til beslutning om støtte, veiledning eller behandling
- Medikamentell og ikke-medikamentell behandling
- Barn og ungdoms mestringsvilkår og kunnskapsbaserte metoder for å understøtte mestring
- Informasjon og veiledning til nettverk, skole, andre behandlingstiltak og hjelpetjenester
- Metoder for kommunikasjon og samhandling med barn og unge i ulike alder, og deres familier/nærstående ved psykiske lidelser og i sårbare situasjoner
- Innføring i de mest aktuelle terapeutiske intervensjoner

Arbeids- og undervisningsformer

- Ressursforelesninger
- Ferdighetstrening og simulering
- Gruppeoppgaver med presentasjon
- Temabaserte praksisstudier
- Refleksjonsgrupper
- Læringssti
- Selvstudier

Arbeidskrav

Temabaserte praksisstudier

Vurderingsform

Individuell skriftlig hjemmeeksamen

Omfang: 2500 ord
Vurderingsuttrykk: Gradert karakter A-F